

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. birželio 25 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — Direktyva 2003/41/EB — Įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veikla ir priežiūra — Dalinis neperkėlimas per nustatytą terminą — Teisingumo Teismo sprendimas, kuriame konstatuojama, kad neįvykdyti įsipareigojimai — Neįvykdymas — SESV 206 straipsnio 2 dalis — Piniginės baudos — Vienkartinė suma“

Byloje C-241/11

dėl 2011 m. gegužės 19 d. pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama Z. Malůšková, N. Yerrell ir K.-P. Wojcik, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Čekijos Respubliką, atstovaujamą M. Smolek ir J. Očková,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Rosas, G. Arestis, J. Malenovský ir E. Jarašiūnas, teisėjai E. Juhász, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh (pranešėjas), C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. gruodžio 11 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2013 m. kovo 21 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: čekų

Sprendimą

1 Ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo:

- pripažinti, kad, nepriėmusi 2003 m. birželio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/41/EB dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (OL L 235, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 350) 8, 9, 13, 15–18 straipsnius ir 20 straipsnio 2–4 dalis įgyvendinančių įstatymų bei kitų teisės aktų ir todėl neįvykdžiusi išipareigojimų pagal šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalį, Čekijos Respublika nesiėmė priemonių įvykdyti 2010 m. sausio 14 d. Sprendimą *Komisija prieš Čekijos Respubliką* (C-343/08, Rink. p. I-275), todėl neįvykdė išipareigojimų pagal SESV 260 straipsnį,
- nurodyti Čekijos Respublikai sumokėti Komisijai į sąskaitą „Europos Sąjungos nuosavos lėšos“ 22 364,16 EUR dydžio periodinę baudą už kiekvieną vėlavimo imtis priemonių minėtam Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdyti dieną, skaičiuojant nuo sprendimo nagrinėjamoje byloje paskelbimo dienos iki dienos, kai bus imtasi priemonių minėtam Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdyti,
- nurodyti Čekijos Respublikai sumokėti Komisijai į tą pačią sąskaitą vienkartinę 5 644,80 EUR sumą už kiekvieną vėlavimo imtis priemonių minėtam Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdyti dieną, skaičiuojant nuo šio sprendimo paskelbimo dienos, t. y. nuo 2010 m. sausio 14 d., iki sprendimo nagrinėjamoje byloje paskelbimo dienos arba dienos, kai Čekijos Respublika imsis reikiamų priemonių minėtam sprendimui įvykdyti, jei ši diena bus ankstesnė už sprendimo nagrinėjamoje byloje paskelbimo dieną, ir
- priteisti iš Čekijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Teisinis pagrindas

2 Direktyvos 2003/41, priimtose remiantis EB 47 straipsnio 2 dalimi, EB 55 straipsniu ir EB 95 straipsnio 1 dalimi, 1, 6, 8 ir 9 konstatuojamosiose dalyse skelbiama:

„(1) Tikra finansinių paslaugų vidaus rinka nulemia ekonomikos augimą ir naujų darbo vietų kūrimą Bendrijoje.

<...>

(6) Todėl ši direktyva yra pirmasis žingsnis į profesinių pensijų skyrimo vidaus rinką, sukurta europiniu mastu. Nustačius „apdairaus žmogaus“ taisyklę kaip pagrindinį kapitalo investicijų principą ir sudarius galimybę įstaigoms veikti už savo šalies ribų, skatinamas santaupų nukreipimas į profesinių pensijų skyrimo sektorių, o tai prisideda prie ekonominės ir socialinės pažangos.

<...>

(8) Įstaigoms, kurios yra visiškai atskirtos nuo visų remiančiųjų subjektų ir kurios veikia finansavimo [kaupimo] pagrindu tik tam, kad skirtų ištarnauto laiko išmokas, turėtų būti suteikta laisvė teikti paslaugas ir investuoti tik tada, jeigu joms taikomi koordinuojami riziką ribojantys reikalavimai, nepriklausomai nuo to, ar šios įstaigos laikomos juridiniais subjektais.

(9) Vadovaudamosi subsidiarumo principu, valstybės narės turėtų išlikti visiškai atsakingos už savo pensijų sistemų sąrangą ir pačios priskirti vaidmenį kiekvienam iš trijų atskiros valstybės narės pensijų sistemos „ramsčių“. Priimdamos sprendimą dėl antrojo ramsčio, jos visiškai atsakingos už

įvairių profesinių ištarnauto laiko išmokas teikiančių įstaigų, pavyzdžiui, visą ūkio šaką apimančių pensijų fondų, bendrovės pensijų fondų ir gyvybės draudimo bendrovių, vaidmenį ir funkcijas. Šia direktyva nesiekama kelti abejonų dėl šios prerogatyvos.“

- 3 Šios direktyvos 8 straipsnyje numatyta, kad kiekviena valstybė narė užtikrina juridinių remiančiųjų subjektų ir įstaigų, atsakingų už profesines pensijas, atskyrimą, kad įstaigos turtas būtų apsaugotas remiančiojo subjekto bankroto atveju, atsižvelgiant į jos narių ir išmokų gavėjų interesus.
- 4 Tos pačios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės kiekvienos jos teritorijoje esančios profesinių pensijų įstaigos atveju užtikrina, kad ji laikytųsi tam tikrų veiklos sąlygų ir būtent kad kompetentinga priežiūros institucija įregistruotų ją nacionaliniame registre arba išduotų leidimą, kad ją veiksmingai valdytų gerą reputaciją, pakankamą profesinę kvalifikaciją ir patirtį turintys asmenys arba samdomi šiuos reikalavimus atitinkantys asmenys ir kad jai būtų taikomos tinkamai parengtos taisyklės. Šio straipsnio 5 dalyje numatyta, kad tarpvalstybinės veiklos atveju už profesinių pensijų skyrimą atsakingos įstaigos veiklos sąlygoms būtinas išankstinis buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų leidimas.
- 5 Direktyvos 2003/41 13 straipsnyje įtvirtinta, jog kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimų ir priemonių, būtinų prižiūrėti jos teritorijoje esančių už profesinių pensijų skyrimą atsakingų įstaigų veiklą.
- 6 Šios direktyvos 15–18 straipsniuose atitinkamai numatyta, jog buveinės valstybės narės turi užtikrinti, kad už profesinių pensijų skyrimą atsakingos įstaigos suformuotų techninius atidėjimus įvairioms pensijų sistemoms, turėtų pakankamų lėšų šiems atidėjimams padengti ir papildomo turto, kurį galėtų panaudoti kaip rezervą, ir investuotų laikydamosi apdairumo principo.
- 7 Nurodytos direktyvos 20 straipsnio 2–4 dalyse įtvirtintos taisyklės dėl už profesinių pensijų skyrimą atsakingų įstaigų tarpvalstybinės veiklos priežiūros, kurių turi laikytis buveinės valstybės narės.
- 8 Direktyvos 2008/41 22 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2005 m. rugsėjo 23 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.“

Sprendimas *Komisija prieš Čekijos Respubliką*

- 9 2008 m. liepos 23 d. Komisija pagal EB 226 straipsnį pareiškė Čekijos Respublikai ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kuriuo prašė pripažinti, jog neperkėlus į vidaus teisę Direktyvos 2003/41, konkrečiai kalbant, jos 8, 9, 13, 15–18 straipsnių bei 20 straipsnio 2–4 dalių, ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą, būtent pagal jos 22 straipsnio 1 dalį.
- 10 Teisingumo Teismas patenkino Komisijos ieškinį ir minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* rezoliucinės dalies 1 punkte nusprendė, kad per nustatytą terminą nepriėmusi minėtų Direktyvos 2003/41 straipsnių įgyvendinančių įstatymų ir kitų teisės aktų Čekijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalį.

Ikiteisminė procedūra

- 11 2010 m. vasario 19 d. rašte Komisija Čekijos Respublikos paprašė jai pranešti apie priemones, kurių ši valstybė narė ketina imtis, kad įvykdytų minėtą Sprendimą *Komisija prieš Čekijos Respubliką*, ir tikslų grafiką.

- 12 2010 m. vasario 3 d. raštu, įregistruotu tų pačių metų vasario 24 d., Čekijos Respublika pranešė Komisijai, kad atsižvelgiant į šios valstybės vidaus politinę padėtį, būtent į 2010 m. gegužės 28 ir 29 d. vykstančius įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimus, realiausias terminas padaryti būtinus pakeitimus, kad Direktyva 2003/41 būtų visiškai perkelta, yra dveji metai nuo nurodyto rašto datos.
- 13 2010 m. kovo 23 d. Čekijos Respublika pateikė Komisijai preliminarų grafiką, kuriame nurodytos priemonių minėtam Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdyti priėmimo stadijos ir iš kurio buvo matyti, kad šių priemonių bus imtasi vėliausiai 2012 m. birželio mėn.
- 14 2010 m. birželio 17 d. raštu Čekijos Respublika pranešė Komisijai, kad parengė darbo dokumentą dėl Direktyvos 2003/41 perkėlimo ir vyriausybė turėjo jį išnagrinėti 2010 m. gegužės 31 d. Tačiau, anot šios valstybės narės, dėl vykusių įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimų sprendimą dėl šios direktyvos perkėlimo tvarkos turės priimti po šių rinkimų suformuota nauja vyriausybė, ir tai greičiausiai įvyks 2010 m. rudenį.
- 15 2010 m. rugsėjo 27 d. rašte Čekijos Respublika nurodė, kad netrukus Komisijai bus perduotas tikslus minėtos direktyvos perkėlimo priemonių grafikas.
- 16 2010 m. spalio 1 d. ši valstybė narė pranešė Komisijai, kad Finansų ministerijos parengtas darbo dokumentas dėl Direktyvos 2003/41 perkėlimo, analogiškas tam, kuris turėjo būti svarstytas 2010 m. gegužės 31 d., artimiausiomis savaitėmis bus pateiktas naujai vyriausybei.
- 17 2010 m. spalio 29 d. Komisija Čekijos Respublikai išsiuntė oficialų pranešimą, kuriame nurodė, kad ši valstybė narė dar neįvykdė pagal minėtą Sprendimą *Komisija prieš Čekijos Respubliką* jai tenkančių įsipareigojimų. Šiai valstybei narei paprašius, terminas atsakyti į šį oficialų pranešimą buvo pratęstas iki 2011 m. sausio 28 d.
- 18 2011 m. sausio 25 d. raštu Čekijos Respublika pranešė Komisijai, kad minėtam sprendimui įvykdyti parengtas įstatymo projektas, pasikonsultavus su kompetentingomis centrinės vykdomosios valdžios institucijomis, bus pateiktas vyriausybei 2011 m. pirmąjį ketvirtį. Ši valstybė narė numatė, kad šis projektas bus pateiktas nacionaliniam parlamentui 2011 m. balandžio mėn., o įstatymas įsigalios tų pačių metų trečiąjį ketvirtį.
- 19 Negavusi pranešimo apie priimtas nuostatas, būtinas tam, kad nurodyta valstybė narė įvykdytų minėtą Sprendimą *Komisija prieš Čekijos Respubliką*, Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Nagrinėjant bylą įvykę pakeitimai

- 20 2011 m. rugsėjo 2 d. Čekijos Respublika pranešė Komisijai, kad 2011 m. rugpjūčio 31 d. buvo paskelbtas ir įsigaliojo Įstatymas Nr. 260/2011, kuriuo, anot šios valstybės narės, visiškai įvykdytas minėtas Sprendimas *Komisija prieš Čekijos Respubliką*, papildant 2006 m. gegužės 24 d. Įstatymą Nr. 340/2006 dėl Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimo šalimis esančių valstybių įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos Čekijos Respublikos teritorijoje, iš dalies keičiantį Įstatymą Nr. 48/1997 dėl valstybinio sveikatos draudimo ir kelių susijusių įstatymų dalinio pakeitimo ir papildymo, kuriuo iki šio sprendimo Direktyva 2003/41 iš dalies perkelta į Čekijos teisės sistemą.
- 21 Išnagrinėjusi Įstatymo Nr. 260/2011 turinį, Komisija dublike nurodė, kad Čekijos Respublika suderino savo teisės aktus su minėtu sprendimu.
- 22 Todėl Komisija nebeprašo nustatyti periodinės baudos. Tačiau ji palaiko savo prašymą įpareigoti Čekijos Respubliką sumokėti vienkartinę sumą.

Dėl įsipareigojimų neįvykdymo

- 23 Kadangi ESV sutartimi panaikintas įsipareigojimų neįvykdymo procedūros pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį etapas, susijęs su pagrįstos nuomonės pareiškimu, referencine data, kuria reikia remtis vertinant įsipareigojimų neįvykdymo buvimą pagal SESV 260 straipsnį, reikia laikyti dieną, kai baigėsi vadovaujantis šios nuostatos 2 dalies pirma pastraipa pareikštame oficialiame pranešime nurodytas terminas (žr. 2012 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-610/10, 67 punktą ir 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-279/11 19 punktą).
- 24 Čekijos Respublika pripažino, kad nagrinėjamoje byloje teisėkūros priemonių, būtinų užtikrinti minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdymą, buvo imtasi tik priėmus Įstatymą Nr. 260/2011, paskelbtą ir įsigaliojusį 2011 m. rugpjūčio 31 d., t. y. jau pasibaigus 2010 m. spalio 29 d. oficialiame pranešime šiuo tikslu nurodytam terminui, kuris baigėsi 2011 m. sausio 28 d.
- 25 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Komisijos Čekijos Respublikai pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį skirtame oficialiame pranešime nustatyto termino pabaigos dieną nesiėmusi visų priemonių, būtinų minėtam Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* įvykdyti, Čekijos Respublika neįvykdė jai pagal SESV 260 straipsnio 1 dalį tenkančių įsipareigojimų.

Dėl vienkartinės sumos

Šalių argumentai

- 26 Komisija teigia, kad prašomos skirti vienkartinės sumos dydis, t. y. 5 644,80 EUR už pažeidimo dieną, buvo nustatytas remiantis kriterijais, įtvirtintais 2005 m. gruodžio 13 d. Komisijos komunikate dėl EB 228 straipsnio įgyvendinimo [SEK (2005) 1658], kuris atnaujintas Komisijos komunikatu dėl SESV 260 straipsnio įgyvendinimo ir duomenų, naudojamų apskaičiuojant vienkartinės sumas ir periodines baudas, kurias Komisija siūlo Teisingumo Teismui per pažeidimo procedūrą, atnaujinimo [SEK (2010) 923] (toliau – 2005 m. komunikatas) ir kuris taikomas SESV 260 straipsnio 2 dalimi reglamentuojamoms procedūroms pagal Komisijos komunikatą dėl SESV 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo (OL C 12, 2011, p. 1). Ši suma gaunama 210 EUR standartinę fiksuoto dydžio sumą už vieną dieną padauginus iš pažeidimo sunkumo koeficiento, šiuo atveju – 8 (vertinimo skalė nuo 1 iki 20), ir Čekijos Respublikos mokumą išreiškiančio kintamojo „n“, lygaus 3,36. Kadangi taip nustatyta bendra suma, anot Komisijos, lygi 3 364 891,20 EUR už 594 pažeidimo dienas, viršija 2005 m. komunikate Čekijos Respublikai nustatytą minimalią vienkartinę sumą, ši valstybė narė turi sumokėti būtent šią vienkartinę sumą, nustatytą pagal dienos normą.
- 27 Komisija mano, kad pasirinktas pažeidimo sunkumo koeficientas yra tinkamas, nes atitinkamos nuostatos yra esminės už profesinių pensijų skyrimą atsakingoms įstaigoms teikiant tarpvalstybines paslaugas ir nevysiškai perkėlus jas į vidaus teisės sistemą nesukuriamos sąlygos veikti profesinių pensijų sistemų vidaus rinkai, kurios pirmas etapas yra Direktyva 2003/41.
- 28 Komisija nesutinka su tuo, kad nagrinėjamų nuostatų neperkėlimas nesukėlė jokių praktinių padarinių, nesant minėtos valstybės narės pensijų sistemos antrojo ramsčio. Žinoma, Direktyvoje 2003/41 nėra jokios nuostatos, įpareigojančios valstybes nars leisti už profesinių pensijų skyrimą atsakingoms įstaigoms įsisteigti jų teritorijoje. Tačiau neperkėlus atitinkamų šios direktyvos nuostatų Čekijos Respublika nepasirengė galimam padėties pasikeitimui, jei būtų nuspręsta papildyti jos nacionalinę sistemą profesinių pensijų sistema.
- 29 Be to, Komisija mano, kad diskusija dėl antrojo ramsčio įkūrimo iš esmės neapima už profesinių pensijų skyrimą atsakingų įstaigų veiklai būtinų techninių sąlygų nustatymo.

- 30 Dar daugiau, anot Komisijos, aplinkybė, kad Direktyva 2003/41 buvo perkalta iš dalies, neturi reikšmės. Iš tiesų iš šio dalinio perkėlimo nebuvo galima daryti išvados nei apie Čekijos institucijų prižiūrimum už profesinių pensijų skyrimą atsakingų įstaigų veiklos sąlygas, nei apie šioms įstaigoms taikomas riziką ribojančias taisykles.
- 31 Galiausiai Komisija primena, kad Direktyvos 2003/41 perkėlimas yra pareiga, kurios vykdymas nėra paliktas valstybių narių nuožiūrai. Be to, atitinkamos direktyvos nuostatos suformuluotos aiškiai ir nepalieka valstybėms narėms jokios aiškinimo laisvės. Minėtas Sprendimas *Komisija prieš Čekijos Respubliką* taip pat suformuluotas aiškiai ir dėl jo vykdymo tvarkos nekyla jokių sunkumų.
- 32 Čekijos Respublika savo ruožtu mano, kad neturi būti įpareigota mokėti vienkartinę sumą arba kad šią sumą reikia sumažinti. Ji teigia, kad minėtu Sprendimu *Komisija prieš Čekijos Respubliką* konstatuotas pažeidimas labai lengvas, jei apskritai galima kalbėti apie jo sunkumą.
- 33 Pirmiausia ši valstybė narė teigia, kad Komisijos atliktas pažeidimo sunkumo vertinimas pagrįstas klaidinga pagrindine prielaida, nes ji supainiojo šį klausimą su Sąjungos teisės pažeidimo klausimu. Ši klaida turėjo įtakos minėtam vertinimui, nes Komisija ignoravo aplinkybę, kad Direktyva 2003/41 priimta neatsižvelgus į tai, kad kai kuriose įstotyse Europos Sąjungą ketinusiose valstybėse antrasis ramstis nebuvo įtrauktas į pensijų sistemą, todėl galėjo kilti prieštaravimas tarp šios direktyvos ir SESV 153 straipsnio 4 dalimi valstybėms narėms suteiktų įgaliojimų socialinės apsaugos srityje. Ta pati klaida turėjo įtakos pažeidimo sunkumo vertinimui taip pat dėl to, kad Komisija neatsižvelgė nei į aplinkybę, kad Čekijos Respublika nepadarė sistemingo ir tęstinio Sąjungos teisės pažeidimo, nei į tai, kad dėl dalinio Direktyvos 2003/41 perkėlimo tapo įmanomas tarpvalstybinis nagrinėjamų paslaugų teikimas.
- 34 Antra, Čekijos Respublika primena, kad norint įvertinti pažeidimo sunkumo laipsnį reikia atsižvelgti į konstatuoto pažeidimo padarinius privatiems ir viešiesiems interesams, į tai, kaip skubiai reikia priversti atitinkamą valstybę narę vykdyti įsipareigojimus, į pažeista pripažintos teisės normos svarbą ir valstybės narės elgesį.
- 35 Pirmą, kalbėdama apie nagrinėjamo nevykdymo padarinius privatiems ir viešiesiems interesams, Čekijos Respublika pabrėžia, kad minėtame Sprendime *Komisija prieš Čekijos Respubliką* Teisingumo Teismas aiškiai nurodė, jog ši valstybė narė galėjo laisvai nuspręsti, kaip organizuoti savo nacionalinę socialinio draudimo sistemą, įskaitant pensijų sistemos antrojo ramsčio įvedimą. Šiomis aplinkybėmis dėl šio sprendimo nevykdymo nekilo neigiamų padarinių nei vidaus rinkai, nei privatiems ir viešiesiems interesams.
- 36 Antra, dėl būtinumo skubiai imtis minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* vykdymo priemonių Čekijos Respublika teigia: kadangi Direktyvos 2003/41 perkėlimu siekiama tik informuoti teisės subjektus, kuriems antrojo ramsčio sukūrimas gali turėti įtakos, šios skubos negalima absoliutinti.
- 37 Trečia, dėl Direktyvos 2003/41 svarbos nurodytam pažeidimui ši valstybė narė primena, kad šia direktyva nesiekama įsteigti už profesinių pensijų skyrimą atsakingų įstaigų. Perkeldama Direktyvą 2003/41 valstybė narė turėjo tik sukurti teisinį pagrindą galimam organizavimui ateityje.
- 38 Ketvirta, dėl to, ką Čekijos Respublika darė, kad pašalintų nurodytą įsipareigojimų nevykdymą, ši valstybė narė pabrėžia, kad pranešė Komisijai apie visus veiksmus, kurių ėmėsi. Tačiau visiškai Direktyvos 2003/41 perkėlimas priklausė nuo sudėtingos senatvės pensijų reformos rezultato.
- 39 Galiausiai Čekijos Respublika mano, kad perkėlimo procedūros trukmė iki 2011 m. rugpjūčio 31 d. nėra per ilgą, palyginti su įprasta įstatymų leidybos trukme.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 40 Įpareigojimas sumokėti vienkartinę sumą iš esmės grindžiamas atitinkamos valstybės narės pareigų nevykdymo padarinių privatiems ir viešiesiems interesams vertinimu, ypač kai įsipareigojimai buvo nevykdomi ilgą laiką nuo pirmojo šių nevykdymų pripažinusio sprendimo (žr., be kita ko, 2008 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-121/07, Rink. p. I-9159, 58 punktą; 2011 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-407/09, Rink. p. I-2467, 28 punktą ir minėto Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 65 punktą).
- 41 Be to, galimybė įpareigoti sumokėti vienkartinę sumą ir prireikus šios sumos nustatymas kiekvieno atskiru atveju turi priklausyti nuo visų svarbių veiksnių, susijusių ir su konstatuoto pažeidimo ypatybėmis, ir su atitinkamos valstybės narės, prieš kurią pradėta procedūra pagal SESV 260 straipsnį, elgesiu (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Komisija prieš Prancūziją* 62 punktą; *Komisija prieš Graikiją* 30 punktą ir *Komisiją prieš Airiją* 67 punktą).
- 42 Šia nuostata Teisingumo Teismui suteikta didelė diskrecija sprendžiant, ar reikia skirti tokią sankciją, ir prireikus nustatant jos dydį (minėto Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* 141 punktas). Konkrečiai kalbant, valstybė narė negali būti automatiškai įpareigota sumokėti vienkartinę sumą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 63 punktą).
- 43 Todėl Komisijos pasiūlymai negali įpareigoti Teisingumo Teismo ir tėra gairės. Įpareigojimo sumokėti vienkartinę sumą gairės, kaip antai įtvirtintos 2005 m. komunikate, kuriuo šioje byloje remiasi Komisija, taip pat nėra privalomos Teisingumo Teismui, tačiau gali padėti užtikrinti Komisijos veiksmų skaidrumą, nuspėjamumą ir teisinį saugumą (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Komisija prieš Prancūziją* 61 punktą; *Komisija prieš Ispaniją* 116 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 44 Siekiant nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl prašymo įpareigoti Čekijos Respubliką sumokėti vienkartinę sumą, reikia priminti, kad nors SESV 260 straipsnyje nenurodytas terminas, per kurį turi būti įvykdytas sprendimas, jis turi būti pradėtas vykdyti nedelsiant ir tai padaryta turi būti per kuo trumpesnę laiką (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 34 punktą).
- 45 Tai ypač taikytina po ESV sutarties įsigaliojimo, nes, kaip priminta šio sprendimo 23 punkte, šia sutartimi panaikintas įsipareigojimų neįvykdymo procedūros pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį etapas, susijęs su pagrįstos nuomonės pareiškimu.
- 46 Nagrinėjamoje byloje konstatuotina, kad nuo minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* paskelbimo 2010 m. sausio 14 d. iki Įstatymo Nr. 26/2011, kuriuo nacionalinės teisės aktai suderinti su minėto sprendimo rezoliucine dalimi, paskelbimo ir įsigaliojimo 2011 m. rugpjūčio 31 d. praėjo 19 mėnesių.
- 47 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad nors nuo kito mėnesio po minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* paskelbimo iki 2010 m. rugsėjo mėn. Čekijos valdžios institucijos pranešdavo Komisijai apie numatomą šiam sprendimui įvykdyti būtinų priemonių priėmimo grafiką, tik tų pačių metų spalio mėn. vyriausybei buvo pateiktas darbo dokumentas dėl šių priemonių, nes Čekijos valdžios institucijos nusprendė atidėti šį pateikimą iki naujos vyriausybės suformavimo po 2010 m. gegužės mėn. pabaigoje įvykusių įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimų.
- 48 Vis dėlto reikia priminti, jog valstybė narė negali remtis vidaus teisės nuostatomis, praktika ar padėtimi tam, kad pateisintų Sąjungos teisėje nustatytų pareigų neįvykdymą (žr., be kita ko, 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-568/07, Rink. p. I-4505, 50 punktą ir minėto 2011 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 36 punktą).
- 49 Taigi Teisingumo Teismas mano, kad nagrinėjamoje byloje pagrįsta įpareigoti Čekijos Respubliką sumokėti vienkartinę sumą.

- 50 Kalbant apie šios sumos dydį, reikia atsižvelgti į toliau nurodytas aplinkybes, susijusias su šios valstybės narės elgesiu, pažeidimo trukme ir sunkumu.
- 51 Visų pirma, dėl atitinkamos valstybės narės elgesio iš šio sprendimo 11–18 punktų matyti, kad Čekijos Respublika lojaliai bendradarbiavo su Komisija, nes reguliariai pranešdavo apie numatomas minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* vykdymo priemones.
- 52 Antra, dėl pažeidimo trukmės pažymėtina, kad nuo minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* paskelbimo iki datos, kai Čekijos Respublika visiškai perkėlė Direktyvą 2003/41 į vidaus teisę ir kartu suderino nacionalinės teisės aktus su minėtu sprendimu, praėjo 19 mėnesių.
- 53 Trečia, kalbant apie pažeidimo sunkumą, reikia atsižvelgti į tai, kad Čekijos Respublikos nacionalinėje senatvės pensijų sistemoje nesant antrojo ramsčio ir galiojant už profesinių pensijų skyrimą atsakingoms institucijoms taikomam draudimui steigti šios valstybės narės teritorijoje, aplinkybė, kad ši valstybė narė pavėluotai įvykdė minėtą Sprendimą *Komisija prieš Čekijos Respubliką*, sukėlė ribotų padarinių profesinių pensijų sistemų vidaus rinkai, kurią siekiama sukurti Direktyva 2003/41, kaip matyti iš jos 1, 6 ir 8 konstatuojamųjų dalių, todėl ir privatiems bei viešiesiems interesams.
- 54 Kalbant konkrečiau, visišku Direktyvos 2003/41 perkėlimu iš esmės siekiama informuoti teisės subjektus, kurie gali būti suinteresuoti tuo atveju, jei, kaip Teisingumo Teismas nurodė minėto Sprendimo *Komisija prieš Čekijos Respubliką* 51 punkte, nacionalinė pensijų sistema atitinkamai pasikeistų.
- 55 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, tinkamai įvertinus bylos aplinkybes, reikia įpareigoti Čekijos Respubliką sumokėti Komisijai vienkartinę 250 000 EUR sumą į „Europos Sąjungos nuosavų lėšų“ sąskaitą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 56 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Čekijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Europos Komisijos Čekijos Respublikai pagal SESV 260 straipsnio 2 dalį skirtame oficialiame pranešime nustatyto termino pabaigos dieną nesiėmusi visų priemonių, būtinų 2010 m. sausio 14 d. Sprendimui *Komisija prieš Čekijos Respubliką* (C-343/08) įvykdyti, Čekijos Respublika neįvykdė jai pagal SESV 260 straipsnio 1 dalį tenkančių įsipareigojimų.**
- 2. Įpareigoti Čekijos Respubliką sumokėti Europos Komisijai vienkartinę 250 000 EUR sumą į „Europos Sąjungos nuosavų lėšų“ sąskaitą.**
- 3. Priteisti iš Čekijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.